AN ROINN OIDEACHAIS AGUS EOLAÍOCHTA

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH, 2001

OIDEACHAS SAORÁNACH, SÓISIALTA AGUS POLAITIÚIL

DÉ MÁIRT, 12 MEITHEAMH - TRÁTHNÓNA, 2.00 - 3.30

Uimhir an Ionaid [ ]

Uimhir Scrúdaithe [ ]

TREORACHA

1. **Déan deimhin de go scríobhann tú d'uimhir scrúdaithe sa bhosca thuas.**

2. Freagair **gach ceist** i Roinn 1 (30 marc)
   Freagair **trí cheist ar bith** i Roinn 2 (60 marc)
   Freagair **ceist amháin ar bith** i Roinn 3 (30 marc)
   Iomlán (120 marc)

3. **Scríobh do fhreagraí sna spásanna atá ann dóibh.**

4. **Tabhair an páipéar seo ar ais ag deireadh an scrúdaithe.**

Don Scrúdaitheoir		
	Ceist	**Marc**
Roinn 1	**C1**	
	C2	
	C3	
Roinn 2	**C1**	
	C2	
	C3	
	C4	
Roinn 3	**C1**	
	C2	
	C3	
	C4	
IOMLÁN		
Suim na n-iomlán ag íochtair na leathanach		
Bónasmharc don fhreagairt trí Ghaeilge		
MÓR IOMLÁN		

Roinn 1

Freagair GACH Ceist

1. **(a)** Cé mhéad dáilcheantar ina bhfuil Poblacht na hÉireann roinnte le haghaidh Olltoghcháin?

Cuir tic sa bhosca os comhair na huimhreach atá ceart, i do thuairim.

(a) 26 [ ]

(b) 32 [ ]

(c) 42 [ ]

(d) 10 [ ]

(2 marc)

(b) Cé mhéad Teachta Pharlaimint na hEorpa (T.P.E.) de chuid Phoblacht na hÉireann (Baill de Pharlaimint na hEorpa) a thoghtar do Pharlaimint na hEorpa?

Cuir tic sa bhosca os comhair na huimhreach atá ceart, i do thuairim.

(a) 25 [ ]

(b) 40 [ ]

(c) 50 [ ]

(d) 15 [ ]

(2 marc)

(c) Ainmnigh **TRÍ** cinn de na páirtithe polaitiúla seo a leanas a bhfuil baill acu sa Dáil:

Cuir tic sa bhosca atá os comhair na **dTRÍ** ainm atá ceart.

(a) Fine Gael [ ]

(b) Páirtí Aontachtaithe Uladh [ ]

(c) Fianna Fáil [ ]

(d) An Páirtí Coimeádach [ ]

(e) Páirtí an Lucht Oibre [ ]

(f) An Páirtí Sóisialach Náisiúnta [ ]

(6 marc)

2. *An Chúirt Uachtarach*
An Ard-Chúirt
An Chúirt Choiriúil Speisialta
An Chúirt Dhúiche
An Chúirt Achomhairc Choiriúil
Cúirt na bPáistí

Déanann gach ceann de na tuairiscí thíos cur síos ar **CHEANN AMHÁIN** de na sé chúirt atá ar an liosta thuas.
Scríobh ainm na cúirte atá i gceist, i do thuairim, faoi gach tuairisc.
Ná scríobh ach ainm **AMHÁIN** faoi gach tuairisc.

(12 marc)

(a) Baineann an chúirt seo le coireanna atá déanta ag daoine óga faoi bhun sé bliana déag d'aois.

Is é ainm na Cúirte ná ______________________________

(b) Baineann an chúirt seo le coireanna coiriúla móra. Níl aon ghiúiré sa chúirt seo.

Is é ainm na Cúirte ná ______________________________

(c) Seo é an chúirt is airde sa tír agus baineann sé le cásanna bunreachtúla. Baineann sé le hachomhairc ón Ard-Chúirt, chomh maith.

Is é ainm na Cúirte ná ______________________________

(d) Baineann an chúirt seo le cásanna sibhialta agus le cásanna coiriúla. Tá 23 cúirt den chineál seo ar fud na tíre.

Is é ainm na Cúirte seo ná ______________________________

(e) Éisteann an chúirt seo le hachomhairc ó chúirteanna eile nuair a chreideann daoine atá ciontaithe nach bhfuair siad cothrom na Féinne nuair a bhí a gcás faoi thriail i gcúirt níos ísle.

Is e ainm na Cúirte ná ______________________________

(f) Is é seo an dara cúirt is airde sa tír. Is féidir leis éisteacht le hachomhairc ó chúirteanna níos ísle agus is féidir leis breith a thabhairt ar chásanna bunreachtúla áirithe.

Is é ainm na Cúirte ná ______________________________

3. *Na Ceithre Chúirt* (Baile Átha Cliath),

Tithe Rialtais (Poblacht na hÉireann),

Na Náisiúin Aontaithe (Nua Eabhrac),

Parlaimint na hEorpa (Strasbourg).

Tá grianghraif de na ceithre fhoirgneamh thábhachtacha seo i gcló ar an gcéad leathanach eile.
Scríobh an t-ainm ceart do gach foirgneamh in aice leis an ngrianfhraf cuí.
Scríobh ainm **AMHÁIN** in aice le gach grianghraf.

(8 marc)

Ainm ______________________________

Ainm ______________________________

Ainm ______________________________

Ainm ______________________________

Roinn 2.

Freagair aon TRÍ cinn de na ceisteanna a bhfuil na huimhreacha 1, 2, 3, 4 orthu thíos.

Tá 20 marc ar fáil do gach ceist.

1. <u>POBALBHREITH</u>

Scrúdaigh na graif a thaispeánann torthaí pobalbhreithe a thóg an Irish Times / MRBI in Aibreán 2000 agus atá i gcló ar leathanach scaoilte ar leith.

Ar bharr an leathanaigh léifidh tú "Pobalbhreith an Irish Times / MRBI do Roinn 2, Ceist 1".

Nuair a bheidh scrúdú déanta agat ar na graif seo freagair na ceisteanna thíos.

(a) Ainmnigh an **DÁ** pháirtí a bhfuil gnaoi an phobail orthu íslithe ón "bPobalbhreith Dheireanach"

Ainm pháirtí 1 ____

(2 marc)

Ainm pháirtí 2____

(2 marc)

(b) Cé's móite den ghrúpa a dtugtar "Eile" orthu, cén páirtí ba mhó ar mhéadaigh gnaoi an phobail i gcéatadáin air ón 'bPobalbhreith Dheireanach"?

Ainm an pháirtí ____

(2 marc)

(c) Tá 6% ag "Eile" sa "Phobalbhreith is Déanaí". Ainmnigh cineál **AMHÁIN** iarrthóra sa Dáil a mbeadh an grúpa nó an rangú seo oiriúnach dó.

Cineál iarrthóra ____

(4 marc)

(d) Deireann roinnt daoine nár cheart an cineál seo pobalbhreithe a thógaint i ngar do thoghchán. Tabhair argóint **AMHÁIN** ar son agus argóint **AMHÁIN** in aghaidh na tuairime seo.

Ar son: ____

____

____

(2 marc)

In aghaidh: ____

____

____

(2 marc)

(e) Uaireanta tógtar pobalbhreitheanna nó suirbhéithe ar scoil. Ainmnigh ceist **AMHÁIN** a bhféadfaí déileáil leis ar scoil sa tslí seo. Tabhair cúis a gceapann tú gurbh fhearr suirbhé / pobalbhreith chun eolas a bhailiú faoin gceist seo.

Ceist: ____

(2 marc)

Cúis:____

____

____

____

(4 marc)

2. AN DOMHAN AG FORBAIRT

Scrúdaigh an dá fhógra atá i gcló thíos agus ansin freagair na ceisteanna a leanann.

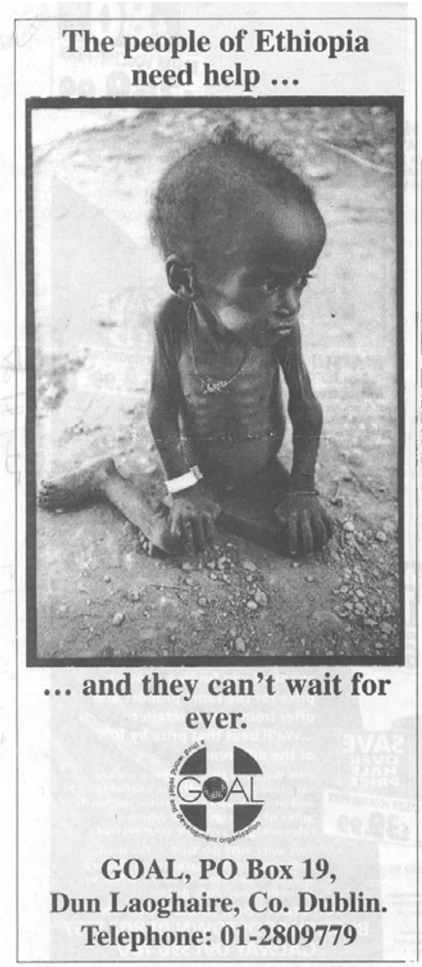

Tá Cumann Croise Deirge na hÉireann ag dul i ngleic le gorta san Afraic

Tá daoine ag fáil bháis agus tá ocras ag bagairt ar na milliúin eile ón ngorta a bhfuil greim aige ar an Aetóip agus ar na tíortha mór-thimpeall.Tá sé práinneach go gcuirfimid cabhair ar fáil dóibh siúd a bhfuil sé uatha.

Cuir síntiús ANOIS chuig: Cumann Croise Deirge na hÉireann,
16 Cearnóg Mhuirfean, SAORPHOST, Baile Átha Cliath 2.
☐ Is ea, is mian liom cabhrú leis na daoine ar chuir an gorta as dóibh san Afraic.
Iniata gheobhaidh tú seic/ordú poist (iníoctha lg Cumann Croise Deirge na hÉireann) le haghaidh ☐£30 ☐£50 ☐£100 ☐£200 ☐Eile £ ______
nó suim a chur do dhochar mo chuntais Visa/Mastercard/Amex

Cárta Uimhir ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ Dáta Éaga ☐☐☐☐

Síniú...
Ainm:..Seoladh: ....
....

NÓ cuir síntiús trí ghioró bainc chuig: Cumann Croise Deirge na hÉireann ag lua Banc na hÉireann, Faiche an Choláiste Cuntas Uimhir 1630591 Admháil de dhíth Is ea ☐ Ní hea ☐
Más mian leat is féidir leat glao a chur ar: Cárta Creidmheasa, Líne Ghasta 1850 50 70 70

✚ **CUMANN CROISE DEIRGE NA HÉIREANN**

(a) Ainmnigh an dá chumann charthanachta a d'fhoilsigh na fógraí seo.

Ainm an chéad chumainn charthanachta.....................................……………………………………...

Ainm an dara cumann carthanachta...………………………………………

(2 marc)

(b) Ainmnigh cumann carthanachta Éireannach eile atá ag obair sa domhan atá ag forbairt.

Ainm an chumainn charthanachta Éireannaigh.......................…………………………………………

(2 marc)

(c) Cen tír san Afraic a luann an dá fhógra?

Ainm na tíre...…………………………………………

(2 marc)

(d) Tabhair **DHÁ** chúis a dtarlaíonn gorta in áiteanna san Afraic fós inniu.

An Chéad chúis..

....

....
(2 marc)

An Dara cúis..

....

....
(2 marc)

(e) Cé's móite d'airgead a bhailiú do chumainn charthanachta an féidir leat rud **AMHÁIN** eile a mholadh a d'fhéadfá **FÉIN** a dhéanamh in Éirinn chun cabhair a thabhairt gorta a stopadh san Afraic.

Moladh..

....

....
(2 marc)

(f) Baineann fógra Goal leas as pictiúr de leanbh atá ag fáil bháis den ocras. Deireann roinnt daoine nár cheart an cineál seo pictiúir a úsáid i bhfógraí. Mol cúis a n-úsaidtear an cineál seo fógra agus ansin mol cúis eile a gcuireann roinnt daoine in aghaidh grianghraif den chineál seo.

Cúis ar úsáideadh grianghraf den chineál seo

....

....

....

....
(4 marc)

Cúis a gcuireann roinnt daoine in aghaidh grianghraif den chineál seo

....

....

....

....
(4 marc)

3. **POBAL AR AIRE**

Scrúdaigh bróisiúr 'Pobal ar Aire' atá i gcló ar leathanach scaoilte ar leith.

Ar bharr an leathanaigh léifidh tú "Bróisiúr 'Pobal ar Aire' do Roinn 2, Ceist 3."

Nuair a bheidh scrúdú déanta agat ar an mbróisiúr seo freagair na ceisteanna thíos.

(a) Ainmnigh **DHÁ** eagraíocht a thugann tacaíocht do thionscadal 'Pobal ar Aire' an Gharda Síochána.

Ainm na chéad eagraíochta...

Ainm an dara heagraíocht...

(2 marc)

(b) Cén grúpa daoine ar leith sa phobal a bhfuil an tionscadal seo ag iarraidh cosaint a thabhairt dó?

....

(2 marc)

(c) Cen fáth a bhfuil cabhair agus comhairle ó thionscadail mar ' Pobal ar Aire' ag teastáil ón ngrúpa áirithe seo? Tabhair **TRÍ** chúis.

An Chéad chúis...

....

....

(2 marc)

An Dara cúis..

....

....

(2 marc)

An Tríú cúis...

....

....

(2 marc)

(d) Ainmnigh grúpa **AMHÁIN** eile a dtugann an Garda Síochána cabhair dó sa phobal agus déan cur síos ar **DHÁ** shlí ina dtugann siad cabhair don ghrúpa seo.

Ainm an ghrúpa...…………………….

(2 marc)

An tslí ina gcabhraíonn an Garda leis...

....…………………………..

……………………………………………………………………………………………..

……………………………………………………………………………………………..

(2 marc)

An tslí ina gcabhraíonn an Garda leis...

....…………………………..

……………………………………………………………………………………………..

(2 marc)

(e) Déan cur síos mion ar shlí **AMHÁIN** ina bhféadfadh grúpa de dhaltaí scoile cabhrú le seandaoine atá ag maireachtáil sa phobal céanna.

....

....

....….

……………………………………………………………………………………………..

……………………………………………………………………………………………..

(4 marc)

4. DAOINE A LORGAÍONN TEARMANN AGUS DÍDEANAITHE

Scrúdaigh an t-eolas a thugtar sa bhosca thíos agus ansin freagair na ceisteanna a leanann.

- ***Ceapann duine as gach triúr go bhfuil an iomad daoine ó mhionlaigh ag maireachtáil sa tír seo***
- ***Ceapann a leath den phobal, nach mór, go mbeimis níos fearr as gan inimircigh a thagann ó thíortha lasmuigh den Aontas Eorpach (A.E.)***
- ***Ceapann duine as gach cúigear go bhfuil an iomad eachtrannach ag maireachtáil sa tír seo***
- ***Ceapann 56 faoin gcéad go mbaineann daoine ó mhionlaigh mí-úsáid as an gcóras leasa shóisialaigh***
- ***Ní theastódh ó 20% den phobal go bpósfadh duine dá gclann duine a thagann ó mhionlach***

(a) De réir an eolais a thugtar sa bhosca thuas, an mó duine a cheapann go bhfuil an iomad daoine ó mhionlaigh ag maireachtáil sa tír seo?

....

(2 marc)

(b) De réir an eolais a thugtar sa bhosca thuas, an mó duine a cheapann go bhfuil an iomad eachtrannach sa tír seo?

....

(2 marc)

(c) Cén fáth a bhfuil an ceart ag imircigh ón A.E. obair a dhéanamh in Éirinn?

....

....

(2 marc)

(d) Cén roinn rialtais atá freagrach as dídeanaithe agus as daoine a lorgaíonn tearmann nuair a thagann siad isteach sa tír seo i dtús báire?

....

(2 marc)

(e) Cad is brí leis na focail *duine a lorgaíonn tearmann* agus le *dídeanaí ?*

Duine a lorgaíonn tearmann is ea ....

....

....

(4 marc)

Dídeanaí is ea ……………………………………………………………………………

....

....

(4 marc)

(f) An é do thuairim go bhfuil Éireannaigh ciníoch? Mínigh do fhreagra.

....

....

....

....

....

(4 marc)

ROINN 3.

Freagair ceann AMHÁIN de na ceisteanna atá uimhrithe 1, 2, 3, 4 thíos.
Tá 30 marc ar gach ceist.

Má tá níos mó páipéir uait chun an cheist seo a fhreagairt, iarr ar an bhFeitheoir Scrúdaithe é a thabhairt duit.

1. Samhlaigh go dtéann líne traenach ghnóthach trí do cheantar féin ach nach bhfuil aon stáisiún ann. Is ball tú de ghrúpa nua a bunaíodh chun stáisiún traenach a fháil don phobal.

(a) Scríobh óráid (do chruinniú pobail) **NÓ** litir (chuig do Theachta Dála áitiúil) a thabharfaidh ar a laghad **TRÍ** chúis a mbeadh stáisiún traenach ar son leasa an phobail, i do thuairim.

(b) Déan cur síos ar **THRÍ** ghníomh éagsúla a bheadh mar chuid den fheachtas chun stáisiún traenach áitiúil a fháil don phobal.

(c) Tarraing póstaer imlíneach a spreagfadh daoine áitiúla chun páirt a ghlacadh san fheachtas. Bíodh mana mar chuid den phóstaer.

2. Scríobh mionchuntas ar thuras a rinne tú mar chuid den chúrsa O.S.S.P. **NÓ** ar chuairt a rinne aoi-chainteoir ar do rang O.S.S.P. Sa dá chás:

(a) Mínigh an tslí a raibh baint ag an ngníomhaíocht leis an gcúrsa O.S.S.P.

(b) Tabhair cuntas imlíneach ar **DHÁ** scil agus ar **THRÍ** phointe eolais thábhachtacha a d'fhoghlaim tú ón ngníomhaíocht seo.

(c) Tabhair cuntas ar **DHÁ** ghníomhaíocht a rinne tú féin nó an rang mar thoradh ar an turas seo nó ar an gcuairt seo.

3. Samhlaigh go bhfuair tú post chun Cairt um Chearta agus Dualgais Phríosúnach a chur le chéile.

(a) Ainmnigh **TRÍ** eagraíocht a ndéanfá teagmháil leo chun cabhrú leat an Chairt seo a dhéanamh chomh tábhachtach agus is féidir.

(b) Déan liosta de **DHÁ** cheart thábhachtacha agus de **DHÁ** dhualgas thábhachtacha ba chóir a bheith ar an liosta, i do thuairim.

(c) I gcás **GACH** ceann de na cearta agus de na dualgais seo, mínigh an chúis ar chóir an ceart nó an dualgas áirithe seo a bheith san áireamh.

4. Samhlaigh gur iarradh ort, mar chuid den chúrsa O.S.S.P., bréagthoghchán **NÓ** bréagpharlaimint a eagrú sa scoil. Bain úsaid as na ceannteidil seo a leanas chun mionchuntas a thabhairt ar an tslí a ndéanfá é seo.

(a) A bhfuil i gceist agat a bhaint amach ón ócáid seo.

(b) An tslí a meallfá an oiread daltaí agus is féidir chun páirt a ghlacadh.

(c) An tslí a roghnófaí iarrthóirí agus na socruithe vótála a d'úsáidfeá.

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

[THALL →